

Gazze: Asla Bir Daha Şimdi - Askeri Müdahale İçin Umutsuz Bir Çağrı

“Soykırım suçu, yalnızca bir halka karşı işlenmiş bir suç değil, insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur.”
BM Genel Sekreteri, 2004

Gazze’deki durum, askeri müdahalenin yalnızca yasal olarak izin verilebilir değil, aynı zamanda uluslararası hukuk kapsamında zorunlu olduğu kritik bir noktaya ulaştı. İsrail’in devam eden ablukası ve askeri operasyonları, Uluslararası Adalet Divanı’nın (ICJ) soykırım “makul riskini” tespit ettiği bir insani felakete yol açtı. Diplomasi, yaptırımlar ve hukuki kararlar İsrail’in davranışlarını değiştirmede başarısız oldu ve daha fazla vahşeti önlemek için askeri müdahaleyi tek uygulanabilir seçenek olarak bıraktı. Bu argüman, İsrail’in uluslararası insancıl hukuk (IHL) kapsamındaki yükümlülüklerine, ICJ kararlarına, soykırımı önleme görevine, toplu öz savunma hakkına, Koruma Sorumluluğu (R2P) doktrinine ve Gazze’nin karasularının yasal statüsüne dayanmaktadır. İsrail ve müttefikleri - Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık ve Almanya - bu tür bir eylemi kınayacak olsa da, Rusya ve Çin’in desteği, ICJ’nin devam eden işlemleriyle birleştiğinde, sağlam bir yasal ve jeopolitik yol sunar.

İşgalci Güç Olarak İsrail’in Yükümlülükleri

Gazze’deki işgalci güç olarak İsrail, sivil nüfusu korumak için özel görevler yükleyen **1949 Dördüncü Cenevre Sözleşmesi**’ne bağlıdır. Sözleşmenin 55. Maddesi şöyle der:

“Elindeki tüm imkanları kullanarak, İşgalci Güç, nüfusun yiyecek ve tıbbi malzeme ihtiyacını sağlama yükümlülüğüne sahiptir; özellikle, işgal edilen bölgenin kaynakları yetersizse, gerekli gıda maddelerini, tıbbi malzemeleri ve diğer eşyaları getirmelidir.”

İsrail’in ablukası, yiyecek, tıbbi malzeme ve temel ihtiyaç maddelerini kısıtlayarak bu yükümlülüğü ihlal ediyor. 143 günlük kuşatmanın ardından Gazze, tüm rezervlerini tüketti ve şu anda IPC aşama 4 (acil durum) / aşama 5 (felaket açlık) durumunda. İsrail’in Cenevre Sözleşmesi’nin gerektirdiği insani yardımı izin vermemesi, erişimi yeniden sağlamak ve sivilleri korumak için müdahaleye temel bir gerekçe sunar.

Sözleşme Kapsamında Soykırım: Yaşam Koşullarıyla Kasıtlı Yıkım

1948 Soykırım Sözleşmesi, Madde II, bent c, soykırımı şu şekilde tanımlar:

“Bir gruba, tamamen veya kısmen fiziksel yıkımını sağlamak için hesaplanmış yaşam koşulları kasıtlı olarak dayatılması.”

İsrail'in 143 günlük kuşatması, UNRWA'nın yasaklanması ve GHF'nin ölümcül yardım dağıtım sistemine bağımlılık bunun bir örneğidir. Dağıtım noktalarında 1.021 kişinin ölmesi ve 6.511 kişinin yaralanması, ayrıca 20 Temmuz 2025'te IDF'nin Dünya Gıda Programı konvoyuna saldırısı - 94 kişinin öldüğü ve 150 kişinin yaralandığı - hayatta kalmayı engelleme niyetini gösteriyor. Özellikle çocuklar üzerinde IPC aşama 5 kılığının geri döndürülemez hasarı, bu koşulların soykırım niteliğini vurgular.

ICJ'nin İnsani Yardım Zorunluluğu Getiren Geçici Tedbirleri

Güney Afrika vs. İsrail (2024) davasında, ICJ, Güney Afrika'nın Soykırım Sözleşmesi kapsamındaki başvurusu üzerine geçici tedbirler yayınladı ve İsrail'in askeri operasyonları ve ablukası nedeniyle Gazze'de soykırımın “makul riskini” tespit etti. Mahkeme, İsrail'e şunları emretti:

“[Soykırım] Sözleşmesi'nin II. Maddesi kapsamındaki tüm eylemlerin işlenmesini önlemek için elindeki tüm önlemleri almak” ve “acilen ihtiyaç duyulan temel hizmetlerin ve insani yardımın sağlanmasını mümkün kılmak.”

İsrail'in yardımı kısıtlamaya devam etmesi ve askeri operasyonları tırmandırması, bu bağlayıcı tedbirlere uymadığını gösteriyor. Bu itaatsizlik, ICJ'nin kararını uygulamak ve insani erişimi sağlamak için askeri müdahale için yasal bir temel oluşturur.

LaGrand Kararı: Geçici Tedbirler Zorunludur

ICJ'nin geçici tedbirlerinin bağlayıcı doğası, *LaGrand (Almanya vs. Amerika Birleşik Devletleri, 2001)* davasında kuruldu; burada Mahkeme şunları hükmetti:

“Mahkeme tarafından belirtilen geçici tedbirler taraflar için bağlayıcıdır.”

İsrail'in 2024 geçici tedbirlerine uymaması uluslararası hukukun ihlalidir. *LaGrand* emsali, devletlerin ICJ emirlerini sonuçsuz bir şekilde görmezden gelemeyeceğini vurgular ve Gazze nüfusunu korumak ve uyumu sağlamak için askeri müdahaleyi haklı çıkarır.

Bosna vs. Sırbistan: Soykırımı Önleme Görevi

ICJ'nin *Bosna ve Hersek vs. Sırbistan ve Karadağ* (2007) kararında, ciddi bir soykırım riskinden haberdar olduklarında devletlerin harekete geçme konusunda açık bir yükümlülüğü olduğu belirtilmiştir. Mahkeme şunları hükmetti:

“Bir devlet... soykırımın işleneceğine dair ciddi bir riskin farkında olduğunda, mümkün olduğunca soykırımı önlemek için makul ölçüde mevcut tüm araçları kullanma yükümlülüğüne sahiptir.”

ICJ'nin Gazze'de soykırımın “makul riskini” tespit etmesi bu görevi tetikler. Diplomasi, yaptırımlar ve hukuki süreçler gibi askeri olmayan önlemler başarısız olduğunda, *Bosna*

kararının gerektirdiği üzere soykırımı önlemek için askeri müdahale yasal ve gerekli bir adım haline gelir.

BM Şartı Madde 51: Toplu Öz Savunma

BM Şartı'nın 51. Maddesi, devletlerin toplu öz savunma da dahil olmak üzere doğal öz savunma hakkını onaylar ve şunları belirtir:

"Bu Şart'ta hiçbir şey, Birleşmiş Milletler Üyesi'ne karşı silahlı bir saldırı gerçekleşmesi durumunda, Güvenlik Konseyi uluslararası barış ve güvenliği korumak için gerekli önlemleri alana kadar bireysel veya toplu öz savunma hakkını zedelemesiz."

Bu hak, BM üyesi devletlerle sınırlı değildir ve Şart'ın diğer hükümleriyle kısıtlanmaz. İsrail'in ablukası ve askeri operasyonları, Gazze nüfusuna karşı devam eden bir silahlı saldırı teşkil eder. Bu hakkın doğal niteliği, özellikle Güvenlik Konseyi ABD vetolarıyla felç olduğunda, devletlerin toplu öz savunmada hareket etmesine olanak tanır. Bu, İsrail'in eylemlerini püskürtmek ve sivilleri korumak için askeri müdahale için yasal bir yol sağlar.

Filistin'in Tanınması: Madde 51'i Güçlendirme

Filistin'in statüsü, toplu öz savunma argümanını güçlendirir. 140'tan fazla devlet tarafından tanınan ve 2012'de BM Genel Kurulu tarafından üye olmayan gözlemci devlet statüsü verilen (67/19 sayılı Karar) Filistin, geniş ancak eksik uluslararası tanınırlığa sahiptir. Uluslararası hukuk, **1933 Montevideo Sözleşmesi**'nde listelenen bölge, nüfus, hükümet ve dış ilişkiler kapasitesi gibi kriterlere dayanarak devletlik konusunda kesin bir kurala sahip değildir. Filistin'in tanınması, onu saldırı altında olan meşru bir varlık olarak kurar ve diğer devletlerin, özellikle İsrail'in Gazze'ye karşı yasadışı eylemleri göz önüne alındığında, Filistin adına Madde 51 uyarınca toplu öz savunmayı çağırmasını sağlar.

Koruma Sorumluluğu (R2P): Eylem İçin Bir Yetki

2005 Dünya Zirvesi Sonuç Belgesi'nde onaylanan **R2P doktrini**, müdahale için ek destek sağlar. Doktrin üç sütunu özetler: - **Sütun I**: "Her bir devlet, halklarını soykırım, savaş suçları, etnik temizlik ve insanlığa karşı suçlardan koruma sorumluluğuna sahiptir." - **Sütun II**: "Uluslararası toplum, bireysel devletleri bu sorumluluğu yerine getirmeye teşvik etme ve yardım etme sorumluluğuna sahiptir." - **Sütun III**: "Eğer bir devlet halklarını koruma konusunda açıkça başarısız olursa, uluslararası toplum uygun toplu eylemler almaya hazır olmalıdır."

İşgalci güç olarak İsrail, Gazze nüfusunu korumada başarısız oldu (Sütun I). Diplomasi ve yaptırımlar yoluyla uluslararası çabalar engellendi veya etkisiz oldu (Sütun II), bu da bir devletin halklarını koruma konusunda açıkça başarısız olduğunda askeri müdahaleyi içeren meşru bir yanıt olarak **Sütun III**'ü harekete geçirir. Güvenlik Konseyi'nin felç olması göz önüne alındığında, devletler R2P uyarınca toplu olarak hareket etme hakkına sahiptir.

Gazze'nin Karasuları: Filistin Haklarının Geri Kazanılması

İsrail, Gazze'yi kendi toprağı olarak iddia etmez, bu da Gazze'nin karasularında askeri müdahalenin yasallığı için önemli etkilere sahiptir. **Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (UNCLOS)**, Madde 2, şunları belirtir:

“Bir kıyı devletinin egemenliğı, kara bölgesi ve iç sularının ötesine, karasuları olarak tanımlanan bitişik deniz kuşağına kadar uzanır.”

İsrail Gazze üzerinde egemenlik iddia etmediğı için, Gazze'nin karasularını (12 deniz miline kadar) kontrol etme veya orada bir abluka uygulama konusunda yasal bir temele sahip değildir. ICJ'nin 2024 tarihli danışma görüşü, İsrail'in Filistin topraklarının işgalini yasadışı ilan ederek Gazze sularını kontrol etme iddiasını daha da zayıflatır. Ablukayı kırmak ve insani yardım teslim etmek için askeri müdahale, meşru bir bölgesel iddiayı sorgulamadığı için İsrail'e karşı bölgesel bir saldırı değildir. Bunun yerine, uluslararası hukuk uyarınca Filistinlilerin karasularındaki haklarını geri kazandırır ve bölgesel bütünlüğü koruyan hükümler uyarınca Güvenlik Konseyi onayı gerektirmez.

Madleen Olayı: Soykırım Hizmetinde Korsanlık

İsrail'in Gazze'yi açlıkla boyun eğdirmeye niyetinin en açık göstergelerinden biri, kıyılarından uzakta gerçekleşti. İsrail deniz kuvvetleri, insani yardım taşıyan İngiltere bayraklı Özgürlük Filosu gemisi *Madleen*'i, kıydan **160 deniz milinden fazla** bir mesafede - uluslararası sularda - durdurdu. Gemide **Greta Thunberg** ve **Fransız MEP Rima Hassan** dahil **on iki sivil aktivist** bulunuyordu.

İsrail güçleri gemiye zorla bindi, aktivistleri gözaltına aldı ve tüm yardımı ele geçirdi - bu eylem, **Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (UNCLOS) Madde 101** uyarınca korsanlık olarak nitelendirilir:

“Özel bir geminin mürettebatı veya yolcuları tarafından özel amaçlarla işlenen herhangi bir yasadışı şiddet veya gözaltı eylemi ya da herhangi bir yağma eylemi, açık denizde başka bir gemiye karşı işlenir.”

Bu saldırganlık eylemi tek bir olay değildi - İsrail'in uluslararası olarak tanınan gemilerden gelen insani yardımı bile, tarafsız sularda olsa bile **tüm insani yardımı engelleme** niyetinin açık bir onayıydı. *Madleen*'in kaçırılması sadece uluslararası deniz hukukunu ihlal etmedi, aynı zamanda **ablukanın gerçek amacını** daha da kanıtladı: Gazze'nin 2 milyon sakininin en temel yaşam ihtiyaçlarına erişimini reddetmek.

İsrail, iddia edilen yetki alanından uzakta insani çabaları saldırarak, ablukayı bir **güvenlik önlemi** değil, bir **açlık ve sindirme kampanyası** olarak ortaya koydu. Bu olay, Filistinlilerin deniz haklarını geri kazanmak ve hayat kurtaran yardımın güvenli teslimatını sağlamak için **askeri müdahalenin acil ihtiyacını** vurgular.

Jeopolitik Destek ve Hukuki Strateji

İsrail'in Gazze ablukasını kırmak için herhangi bir askeri müdahale, ABD, İngiltere ve Almanya'dan şiddetli siyasi muhalefetle karşılaşacaktır. Bu devletler, İsrail'in eylemlerini tutarlı bir şekilde savundu ve Birleşmiş Milletler'de sorumluluk önlemlerini engelledi.

Ancak küresel akım değişiyor. Gazze'deki krizin ciddiyeti - ve İsrail'in uluslararası hukuka açıkça meydan okuması - yeni bir devlet koalisyonunun harekete geçmesi için alan yarattı.

Rusya ve Çin, askeri bir çabaya liderlik etmeleri pek olası olmasa da, İsrail'in ablukasını alenen kınadı ve uluslararası forumlarda Filistin haklarını destekledi. Her ikisi de **BM Güvenlik Konseyi (UNSC)**'nde veto yetkisine sahip ve insani müdahaleyi suç sayacak herhangi bir kararı engelleyebilir. Bu, ABD'nin son 21 ay boyunca İsrail'e sağladığı aynı siyasi korumayı yansıtır. Jeopolitik emsal açıktır: veto yetkileri, tarafsız adaleti uygulamak için değil, müttefikleri korumak için kullanılır.

Müdahale eden devletler, bu tür bir eylemin yasadışı bir saldırı olarak tasvir edilmesi gibi hukuki zorluklarla karşılaşabilir. Ancak müdahalenin hukuki temeli - **ICJ'nin geçici önlemleri, Soykırım Sözleşmesi ve Koruma Sorumluluğu (R2P)** doktrini - bu tür zorlukları zayıf ve inandırıcı olmaktan uzak kılar. ICJ, Gazze'de zaten "soykırımın makul riskini" tespit etti ve İsrail'e insani yardım izni vermesini emretti. Bu mandatı uygulamak için tasarlanmış bir müdahale, uluslararası hukukun ihlali değildir - bu onun **yerine getirilmesidir**.

Ayrıca, ICJ'nin İsrail'e karşı devam eden soykırım davası, **Soykırım Sözleşmesi**'nin ciddi ihlallerini doğrulayacak gibi görünüyor ve toplu vahşetleri durdurmayı ve insani erişimi yeniden sağlamayı amaçlayan herhangi bir müdahaleyi daha da meşrulaştırıyor. Şimdi harekete geçen devletler, yalnızca tarihin doğru tarafında olmayacak - aynı zamanda hukukun doğru tarafında olacaklar.

Sonuç: Yasal ve Ahlaki Bir Zorunluluk

Uluslararası hukuk, soykırım tehdidi gerçek olduğunda harekete geçmeyi gerektirir - ve Gazze'de bu tehdit artık teorik değildir. İsrail'in ablukasını, **Dördüncü Cenevre Sözleşmesi**'ne aykırı olarak ve **ICJ'nin bağlayıcı geçici önlemlerine** açıkça meydan okuması, **hemen askeri müdahale** için birden fazla örtüşen yasal gerekçe sağlar.

ABD, İsrail'i sorumluluktan korumak için veto yetkisini kullandı. Şimdi, **Rusya ve Çin** - her ikisi de Filistin haklarının sesli savunucuları - herhangi bir insani koalisyonu Güvenlik Konseyi'nin misillemelerinden koruyarak bu iyiliği iade edebilir. **ICJ'nin geçici önlemleri** ve devam eden soykırım davasının muhtemel sonucu, uluslararası hukuku uygulamak ve hayat kurtarmak için müdahaleyi meşrulaştıran ve geriye dönük olarak haklı çıkaran bir yasal çerçeveye sağlar.

Soykırım konusunda nihai bir karar beklemek, bir ev yanarken itfaiyecilerden yangın raporu beklemelerini istemek gibidir.

Gazze'deki pek çok kişi için artık çok geç. Ancak en kötüsü hala önlenabilir - **eğer birkaç devlet cesaretle, kararlılıkla ve berrak bir vicdanla harekete geçerse**.

Bu, daha fazla bildiri zamanı değil. Gemiler, konvoylar, koruma zamanıdır. **Bu, ablukayı kırma zamanıdır.**